

سرشناسه	: جمشیدیان، مسعود، ۱۳۱۷ -
عنوان و نام پدیدآور	: پرسش از قرآن پاسخ از تفسیر/ نویسنده مسعود جمشیدیان.
شخصات نشر	: قم: انتشارات ملورین، ۱۳۹۹.
مشخصات ظاهری	: ۴۱۶ ص.
شابک	: ۹۶۵۷۴۵-۲-۹۷۸-۳۵۰۰۰ ریال
وضعیت فهرست نویسی	: فیا
یادداشت	: عنوان دیگر: تفسیر استفهامی سوره های حمد و بقره.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۴۱۵.
عنوان دیگر	: تفسیر استفهامی سوره های حمد و بقره.
موضوع	: تفاسیر (سوره بقره)
موضوع	: تفاسیر (سوره فاتحه)
رده بندی کنگره	: ۱۳/۱۰۲۳۲
رده بندی دینی	: ۱۸/۲۹۷
شماره کتابشناسی ملی	: ۶۱۱۴۸۷۵

تفسیر استفهامی سوره های حمد و بقره

نویسنده: مسعود جمشیدیان

ناشر: ملورین

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۹

شمارگان: ۵۰۰ نسخه

قیمت: ۳۵۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۵۷۴-۵-۲

تلفن و سایت: ۰۹۱۴۵۱۰۴۳۰ - www.melorinpub.ir

فهرست مطالب

۷	دعای قبل از تلاوت قرآن مأثور از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام
۹	مقدمه.....
۱۳	روش کار.....
۱۴	توصیه ها.....
۱۶	علم تفسیر و مسالک تفسیری.....
۴۹	سؤالاتی از مسلک «اصالت کار» در زمینه نظریات هشتگانه.....
۶۱	روش کار و توصیه ها.....
۹۳	آشنایی کلی با سُوره «حمد».....
۳۱	آشنایی کلی با سُوره بقره.....
۳۲	سُوره بقره.....
۴۱۳	پیوست ها.....
۴۱۵	منابع.....

دعای قبل از تلاوت قرآن مأثور از حضرت امام جعفر صادق علیه السلام:

اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ اَشْهَدُ اَنَّ هَذَا کِتَابُکَ الْمُنَزَّلُ مِنْ عِنْدِکَ عَلٰی رَسُوْلِکَ مُحَمَّدٍ بِنِ عَبْدِاللهِ صَلَّی اللهُ عَلَیْهِ وَاٰلِهٖ وَکَلَامُکَ النَّاطِقُ عَلٰی لِسَانِ نَبِیِّکَ جَعَلْتَهُ هَادِیًّا مِّنْکَ اِلٰی خَلْقِکَ وَحَبْلًا مُّتَّصِلًا فِیْمَا بَیْنَکَ وَبَیْنَ عِبَادِکَ اَللّٰهُمَّ اِنِّیْ نَشَرْتُ عَهْدَکَ وَکِتَابَکَ اَللّٰهُمَّ فَاجْعَلْ نَظْرِیْ فِیْهِ عِبَادَةً وَقِرَاتِیْ فِیْهِ فِکْرًا وَفِکْرِیْ فِیْهِ اِعْتِبَارًا وَاجْعَلْنِیْ مِمَّنْ اَتَّعَظَ بِبَیَانِ مَوَاعِظِکَ فِیْهِ وَاجْتَنَّبَ مَعَاصِیْکَ وَلَا تَطْغَبْ عِنْدَ قِرَاتِیْ عَلٰی سَعٰی وَلَا تَجْعَلْ عَلٰی بَصْرِیْ غِشَاوَةً وَلَا تَجْعَلْ قِرَاتِیْ قِرَاءَةً لَا تَدْبُرُ فِیْهَا بَلْ اجْعَلْنِیْ اَتَدْبُرُ اٰیَاتِیْهِ وَاحْکَامَهُ اِخْذًا بِشَرَائِعِ دِیْنِکَ وَلَا تَجْعَلْ نَظْرِیْ فِیْهِ غَفْلَةً وَلَا قِرَاتِیْ هَدْرًا اِنَّکَ اَنْتَ الرَّؤُوفُ الرَّحِیْمُ^۱

خدایا شهادت می‌دهم به اینکه این کتابی است که نازل شده از سوی تو بر فرستاده‌ات محمد بن عبدالله، درود خدا بر او و آتش و کلام ناطق تو است بر زبان پیامبرت که او را از جانب خود راهنمای خلقت قرار دادی، راهنمایی که ریسمان اتصال بین تو و بندگانت است. خدایا به تحقیق من عهد و کتابت را بین مردم منتشر کردم. پس خدایا نظرم در آن را عبادت، و قرائتم در آن را فکر، و فکرم در آن را مایه عبرت قرار ده و مرا از جمله کسانی قرار ده که از مواعظ تو در این کتاب پند گرفته‌اند و از نافرمانی تو و گناه دوری می‌جویند. خدایا هنگام قرائت، گوش دلم را ناشنوا مکن و بر چشم دلم پرده غفلت میافکن و قرائتم را قرائتی بی تدبیر قرار ده، بلکه مرا آن گونه قرار ده که در آیات و احکامش بیندیشم و احکام آن را به کار بندم و نگاهم را در این کتاب، نگاهی همراه با غفلت قرار مده و قرائتم را قرائتی بی‌هوده مساز که تویی آن پرمهر مهربان.

مقدمه

هشدار و انداز پیامبر اکرم ﷺ به اینکه: (چه بسا قاریان قرآنی که قرآن لعنتشان می‌کند)^۱ همچنین شکایت ایشان به پیشگاه باری تعالی که: «خدایا قوم این قرآن را مهجور نمودند»^۲، هر مؤمن قرآن خوانی را از موقعیت خود و قصور و تقصیر احتمالی در بهره‌برداری صحیح از قرآن کریم نگران می‌نماید که مبدا در شمار قاریان ملعون و یا متشاکیان رسول اکرم ﷺ قرار داشته باشد و خود بدان آگاه نباشد.

به منظور روشن شدن تکلیف در زمینه هشدار و انداز آن بزرگوار، هر مؤمنی می‌تواند به خودسنجی مقایسه‌ای اقدام نماید؛ به این ترتیب که با آرامش خاطر یکایک آیات قرآن کریم را بخواند و با توجه به معنی و تفسیر هر آیه (به کمک تفاسیر معتبر)، اندیشه‌ها، اعتقادات و عملکردهای خود را با اوامر و نواهی و مواعظ موجود در آیات به دقت سنجش کند. در صورت تطابق عملکردهایش با منظور آیات، نعمت عنایت و هدایت الهی را شکرگزاری نماید و در جهت تطابق بیشتر و امیدوارانه‌تر تلاش کند و اما در صورت عدم تطابق، و یا خدای نکرده داشتن فاصله زیاد عملکردها با توصیه‌های آیات، به علت یابی و خودسنجی عمیق‌تری پرداخته و پس از کشف علل دوری، با استغفار از درگاه رحمانی‌اش و

۱- الحیات، ج ۲: ص ۸۴: النبی (ص): کَم مِّن قَارِئِ الْقُرْآنِ وَالْقُرْآنِ یَلْعَنُهُ.

۲- آیه ۳۰ فرقان: قَالَ الرَّسُولُ یَا زَبَّ اِنَّ قَوْمِی اتَّخَذُوا هَذَا الْقُرْآنَ مَهْجُورًا.

تجدید نظر در مبانی و اهداف و روش های زندگی، به اصلاحات اساسی و تغییر روش خود اقدام نماید.

در هر دو صورت چه گروه اول که قریب به اتفاق فکر و عملشان با اوامر و نواهی و مواظب قرآن کریم تطابق دارد و در عین حال مشتاق رشد روزافزون، تانیل به نورانی شدن به نور قرآن هستند و چه گروه دوم که واجد ضعف های اساسی در بنای اندیشه اسلامی و عملشان بودند (اما اشتیاق آن را دارند که زندگی شان قرآنی باشد)، می توانند با بهره گیری همه جانبه و عملی از رهنمودهای امام صادق (علیه السلام)، بهتر و بیشتر به اهداف خود نزدیک تر شوند، آنجا که امام (علیه السلام) در مورد نحوه قرائت و بهره برداری صحیح از قرآن کریم فرمود: «آیاتش را روشن و شمرده می خوانند، سعی می کنند معانی اش را بفهمند، احکام و فرامینش را به کار می بندند، به وعده اش امیدوارند، از عذابش می ترسند، از داستان هایش سرمشق می گیرند، از مثل هایش پند می گیرند، امرهایش را به جای می آورند و از نهی هایش دوری می کنند. به خدا سوگند که حق تلاوت قرآن به حفظ آیات و پشت سرهم خواندن حروف و کلماتش و تلاوت سوره ای و مطالعه حواشی و هوامش آن نیست»^۱.

ممکن است به علل مختلفی امکان بهره برداری مؤثر از رهنمودهای امام (علیه السلام) از بعضی مؤمنان سلب شده باشد، از آن جمله می توان به موارد زیر اشاره کرد:

۱- میزان الحکمه، ج ۹: ص ۳۵۰، شماره ۱۶۶۸۱: «فی قوله یثْلُوْنَهُ حَقَّ تِلَاوَةٍ» یثْلُوْن آیتِه وَ یَتَفَهَّمُوْنَ مَعَانِیَه وَ یَعْمَلُوْنَ بِأَحْکَامِیَه، یَرْجُوْنَ وَعْدَه وَ یَخْشَوْنَ عَذَابَه وَ یَتَمَلَّلُوْنَ قُصَصِیَه وَ یَعْتَبِرُوْنَ امثاله وَ یَأْتُوْنَ بِأَوَامِرِ وَ یَحْتَنِبُوْنَ نَوَاهِیَه، مَا هُوَ وَاللّٰهُ حِفْظُ آیَاتِه وَ سَرْدُ حُرُوفِیَه وَ تِلَاوَةُ سُورَه وَ دَرَسِ أَغْشَارِه وَ أَحْكَامِیَه: حِفْظُوا حُرُوفَه وَ أَضَاعُوا حُدُودَه وَ إِنَّمَا هُوَ تَدْرِیُّ آیَاتِه بِقوله تعالی کتاب انزلناه مبارک لِّیَذَرُّوا آیَاتِه.

- ۱- نداشتن فرصت لازم و کافی برای مطالعه و سیر در تفاسیر معتبر و مرجع؛
 - ۲- محدود بودن اغلب روش های انتقال مطلب به روش «تحریر و تقریر»؛
 - ۳- سرگردانی مستمر مؤمن «جویای حق»، بین نیت و عمل (علاقه به دانستن بدون آموختن)؛
- باتوجه به اینکه خروج موفقیت آمیز از ابتدای مندرج در بند سوم، منحصرأً به اراده و توکل آموزندگان بستگی دارد و لاغیر؛ لذا نوشتار حاضر بنا دارد به دلیل محدودیت هایی که از جهت کمبود فرصت و یا موارد دیگر وجود دارد، به طرق زیر در خدمت اهل قرآن باشد:

- ۱- استخراج و تحریر سؤالات موجود در هر آیه از سوره های حمد و بقره؛
 - ۲- استخراج و تحریر جواب های مختصر به همان سؤالات با استفاده از تفاسیر معتبری چون المیزان، نمونه و...؛
 - ۳- انتخاب و ترجیح روش آموزشی «پرسش محور» بر روش «تحریر و تقریر»^(۱).
- انگیزه مؤلف در تنظیم نوشتار حاضر، طمع^۱ کسب رحمت از وعده رسول اکرم ﷺ است که فرمودند: «خدا بر شما رحمت آورد که بر چهار کس پاداش داده شود: پرسشگر، گوینده، شنونده، و دوستدار»^۲.

۱- طمعکاری انسانی از انسان های دیگر، از صفات رذیله و مذموم است؛ اما داشتن همین صفت در ارتباط انسان با خداوند، نه تنها از صفات ممدوح است، بلکه مبین عمق ایمان و قطعیت اعتقادش به عنایت و لطف خالق هستی به بندگانش هست، آنجا که فرموده: «وَأَدْعُوهُ خَوْفًا وَطَمَعًا إِنَّ رَحْمَتَ اللَّهِ قَرِيبٌ مِّنَ الْمُحْسِنِينَ»^۳ او را با ترس و طمع بخوانید؛ زیرا رحمت خدا به نیکوکاران نزدیک است. آیه ۱۰ اعراف

۲- پیام پیامبر (ص): ص ۷۹۲، بند ۵۸۹: الْعِلْمُ خَزَائِنٌ، وَمِفْتَاحُهُ السُّؤَالُ، فَاسْأَلُوا يَرْحَمَكُمُ اللَّهُ، فَإِنَّهُ يُجْزِيهِ أَزْبَعَةَ السَّائِلِ، وَالْمُعَلِّمِ، وَالْمُسْتَمِعِ، وَالْمُحِبِّ لَهُمْ.

انشاء الله که مقبول درگاه الهی افتد و در پیشرفت یافته های قرآنی خوانندگان گرامی مؤثر گردد. با تشکر از همه عزیزان بزرگواری که در تنظیم این مجموعه یاری کردند، قبلاً از ابلاغ انتقادات و ارشاداتی که باعث اصلاح و رشد این «روش کار» خواهد شد، قدردانی می شود.

www.Ketab.ir